

Francoska vladna izjava. — Hude kazni za tihotapce. — Ljudsko štetje.

Maribor, 21. januarja.

To je torej bistven vzrok, zakaj ko-
lebajo sem in tja ter se ne morejo od-

Procesi proti živalim v srednjem veku.

Leta 1313. je umoril v Moisy bik nekega moža in Charles grof de Valois je obsodil žival na smrt. V wormskih mestnih arhivih se nahaja star ukrep visokega sveta, vsled katerega se je moral panj z vsemi prebivalci sezgati, ker so nekatere teh čebel opikale nekega otroka do smrti.

V slučaju, da se pa nobena obeh skupin ne ukloni, bo moralo priti do neizogibnega razdora v stranki ter bosta iz sedaj enotne nastali dve čisto ločeni. S tem bo pa moč zemljoradnikov tako na znotraj kakor na zunaj silno slabljena.

Ne pozabi naročnine!

V množini se nahajajoče male škodljivce, kot podgane, miši, žuželke in drugi mrčes, je bilo pa težko sodnijsko preganjati ali pa se celo niti smelo ni, oziraje na to, da je golazen poslana kot kazen božja. Radi tega je moral tožnik pri obtožbi biti zelo

Pogoji ujedinenja.

Sestič bi morali pravoslavni Jugoslovenci sprejeti gregorijanski koledar, ker je ta koledar boljši ter splošno v

Ker pa se podgane temu povabilu niso odzvale, skušal jih je učenjak oprostiti s tem, da so ceste, po katerih bi

Männergesangverein.

Tukaj se zbirajo ekskluzivni nemški krogi, ki ne gredo na nobeno prireditve, če ni strogo nemško-nacionalna in ki so še sedaj v politični zvezi z inozemstvom. Za to prireditve so pošiljali vabila z napisi, kakor; „Deutsche Mädchen und Frauen“ in z vsebino, ki temu odgovarja.

Dasi so bile vse slovenske prireditve pristopne tudi Nemcem, je to ekskluzivno nemška prireditev in je popolnoma irelevantno, če kaka nemška gospodična povabi popolnoma privatno in iz

morale iti, prenevarne, kajti na cesti so vedno mačke, ki na nje preže. S takimi zagovori so bile obravnave zavlečene, ko pa bi se končno podgane kontumačnim potom le imele obsoditi, je dokazoval z izbranim govorom, kako krivično je, ako bi vse podgane skupno obsodili. Vsaka posamezna bi se morala zaslišati in sodnija bi se morala prepričati, če je res kriva, ker prav lahko je mogoče, da se niso skupno udeležile hudobije. Na ta govor, piše De Thon, so se sklicevali pozneje Walderčani, ko so izvolili Chasseneya za predsednika parlamenta, češ, kar je za gledalce prav in dobro, to bo vedel upoštevati tudi pri ljudeh.

Feliks Malbertus pripoveduje v svojem „Tractatus de Exorcismis“, kako je v njegovem času (1451) škof iz Lausanne svečano proklel pijavke, katere so med ribami v jezeru povzročile veliko umrljivost. Toda mnogi niso verovali v misterij pokletja ter so o škofu raznašali razne neljube govorice radi tega mojstrskega čina. Pa vsi učeniki doktorji v Heidelbergu so stvar potrdili, ter so odobravali škofovo naredbo.

osebnih razlogov na to prireditve tudi kakega Jugoslavena.

Naša javnost je opravičeno razburjena, da se dovoljuje take ekskluzivne nemške prireditve, tem bolj, ker istočasno Nemci v plebiscitni coni A, celo v krajih, kjer so se vršile vedno slovenske veselice, razženejo vsak, še tako nedolžen veselilni sestanek.

Zvedeli pa smo še nekaj drugega. Vzlic prej opisanemu značaju tega društva je imel odbor drznost, da je povabil tudi interaliirano razmejitveno komisijo pod pretvezo in hlinbo, da je to neka internacionalna vsem pristopna prireditev.

Ne vemo, če je naš delegat zadostno informiran o ljudeh, ki se tukaj zbirajo. Če bi ne bil informiran v zgoraj omenjenem smislu, smo rade volje pripravljeno ga v tem oziru še informirati, ker pričakuje vsa javnost, da bo on informiral o teh razmerah druge člane, da ne bodo preveč čudno gledali, če bi se slučajno kak član društva spozabil in intoniral „Die Wacht am Rhein“ ali pa kaj sličnega.

Ako gospodje od komisije vzlic tem opozoritvam vendarle čutijo potrebo, da se te prireditve odedežijo, je to potem to njihova stvar.

Mi konstatiramo samo še to, da na naši strani ni še bilo nobene prireditve z ekskluzivno narodnim namenom in značajem.

Castniška prireditev v tem oziru ne pride v poštev, ker je bil ta večer v čast vladarske hiše in je imel torej splošno državni pomen; sicer pa se tudi na ta večer ni vabilo z napisi, kako so vabili sedaj Nemci na ta večer in tako dali brco celemu drugorodnemu prebivalstvu.

To je tudi vzrok, da si bomo posetnike te veselice malo bližje ogledali.

Notranja in zunanja politika.

*** Občinske volitve v Vojvodini in v Sloveniji.** Ministrski svet je odobril predlog notranjega ministra, da se v Vojvodini razpišejo občinske volitve na podlagi volilnih imenikov v konstituantno. Na predlog ministra Kukovca se razpišejo na isti osnovi tudi občinske volitve v Sloveniji.

*** Francosko odlikovanje dr. Vesnića.** Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje posle francoske republike je dne 17. t. m. brzojavil francoskemu poslaniku v Beogradu de Fontenayu nastopno: Prosim, naznanite g. dr. Veniću, da je odlikovan z Velikim križem častne legije francoske republike, ki si šteje v čast, da s tem prizna njegove zasluge. Uverite ga, da bo ostal francoskemu narodu vedno v dobrem spominu. Sporočite mu, da ostane najino pristrčno prijateljstvo še dalje neizpremenjeno. Podpis: Briand. Dr. Vesnić je poslal predsedniku Briandu nastopno brzojavko: Francoski poslanik mi je naznanil vsebino Vaše ljubeznive brzojavke. Globoko me je presunila čast, katero mi je izkazala vlada francoske republike, da mi pokaže, da zna uvaževati trud, ki sem ga imel v prošlosti. Tudi v bodoče mislim posvetiti vse svoje moči našima dvema narodoma in doseči iskreno prijateljstvo v vseh položajih. Posebno sem srečen, da prejemam izraz prijateljstva iz rok osebe, ki nikoli ni izgubila vero v dobro zvezdo moje domovine v težkih časih njenega obstoja. S pristrčnimi pozdravi Vesnić.

*** Svečana aneksija novih italijanskih pokrajin.** Kakor poroča „Piccolo della Sera“, se izvrši svečana aneksija naših dežel h kraljevini Italiji v nedeljo dne 6. februarja. Rimsko vlado bo zastopal en minister, dočim je gotovo, da se kralj svečanosti ne udeleži.

*** Avstrija se pridruži Nemčiji.** Avstrijska narodna skupščina je sklenila, da proglasi 1. marca združitev Avstrije z Nemčijo, ne oziraje se na to, kaj poroče antanta. Po našem mnenju pa hoče Avstrija s tem le prisiliti antanto, da ji preje pomaga iz sedanje zagate.

*** Boji med nacionalisti in avtonomisti na Reki.** Sedaj po odhodu D'Annunzia in po končanih bojih so se pričeli na Reki novi boji med poedinimi strankami, ki tudi ne potekajo brez krvi. V noči od srede na četrtek je prišlo do resne revolte med pristaši nacionalistov na eni ter avtonomistov in soc. demokratov na drugi strani. V bivši Jelačičevi vojašnici so zmagali nacionalisti, v neki drugi vojašnici pa avtonomisti. V četrtek popoldan pa so vkorakali na Reko laški karabinierji, da zopet vzpostavijo red.

*** Češki socijalisti zahtevajo odstop dveh ministrov.** Po vesteh „Tribune“ zahtevajo socijalistične stranke, da demisijskizirata trgovinski minister dr. Hotovec in prehranjevalni minister dr. Prus.

*** Grško-turško vojno poročilo.** Grško poslaništvo dementira vest, da se je Grška ofenziva v Mali Aziji prekinila radi porazov in izjavlja, da so prejele grške čete nalog, umakniti se po dosegu svojega cilja na smyrnsko bazo, ne da bi jih sovražnik vznemirjal.

*** Harding za novo mirovno konferenco.** Po vesteh iz Amerike name-rava sklicati Harding takoj ko prevzame mesto ameriškega predsednika, v Washingtonu posvetovanje za novo mirovno konferenco.

*** Nemčija bo za pogoj, da izplača svoje obveznosti napramo ntanti, zahtevala brezpogojno prepustitev Gornje Slezijske.**

*** D'Annunzio je došel v četrtek** nepričakovano v Benetke, sprejeti pa ni hotel nikogar na razgovor.

Zanimivosti.

Mlada ljubezen. Ljubezen je on skrivnostni cvet človeških src, o katerem ne moremo nikoli vedeti, kak bo sad, ki ga obrodi. Ljubezen rodi lahko srečo, postane lahko najslajši raj življenja, a istotako postane tudi lahko nesreča in pekel, kateremu napravi konec edinole smrt. Različni so vzroki, ki povzročajo, da zori ljubezen v nesrečo in pekel, včasih so samo slučajni. Včasih leže v bistvu zaljubljenecv samih, včasih pa jih povzročijo drugi in nemalokrat roditelji sami. V Novi Gradiški na Hrvaškem sta rastla skupaj dva sanjača: Stefan Djaković in Stefica Duždakić in se kot otroka sanjala o sladki sreči in divnem raju. To srečo in ta raj sta si zasanjala kot vzgojitelja naroda, kot učitelj in učiteljica. In res — prišla sta oba na učiteljske, Stefan v Osijek, Stefica v Zagreb. Toda o počitnicah sta se vračala v Novo Gradiško in sanjala dalje. Iz nezvestne otročje ljubezni se je razvila prava mladeniška ljubezen in Stefini roditelji so jeli na nju paziti. Začelo se je ono brezcilno branjenje, ki v večini slučajev rodi nesrečo. Stefina mati je prepovedala dekletu sestanek s Stefanom, ker je hotela, da naj dobi Stefica drugačno „partijo“ in ne učitelja. Toda branjenje in prepovedovanje ni prav nič pomagalo. Stefica je ljubila Stefana in vedno je našla priliko, da se je z njim sestala. Toda sanje so sanje, življenje pa je življenje in to življenje, ta trpka vsakdanost jima je le prekmalu zadržala sanje. Ko sta se po lanskih božičnih počitnicah vrnila

zopet v solo, je Stefica 11. t. m. nenadoma pisala Stefanu, naj pride nenadoma v Zagreb, ker — dogodilo se je nekaj strašnega. Stefan je prišel in Stefica, gojenka 3. letnika, mu je povedala — da postane mati. Napočile so ure obupa in strahu, kaj porečejo roditelji in v tem obupu in strahu se je rodil načrt. Odpeljala sta se iz Zagreba proti Zidanemu mostu, na postaji v Zaprešiću pa sta izstopila; in ko se je lokomotiva pomaknila, sta se objeta vrgla na tir in težek vlak, dolga črna kača, je šla preko njunih mladih teles. V nedeljo ju je odvedel Stefan oče mrtva v Novo Gradiško, kjer spita zdaj v hladni zemlji in snivata o nedoumljivi tajni in skrivnostni ljubezni, ki toliko obljublja, a malo in malokdaj izpolni.

Danes v soboto zvečer vsi na koroški večer v Narodni dom! Naša sveta dolžnost je, da pomoremo našim bednim koroškim dijakom.

Dnevna kronika

— Nova preganjanja zaradi 13. okt. Že se je v političnih krogih govorilo, da je preiskava radi demonstracij v noči 13. oktobra, v kolikor se tiste dejanj iz zgolj političnega nagiba, ustavljena in omejena le na one slučaje, ki so se izkazali kot izloraba političnih demonstracij. Toda denuncijantom, ki so to priliko izrabili za svoje osebno maščevanje proti gotovim jim neljubim osebam, so našli nova pola za nova preganjanja. Od strani, ki s posebno vneto vodi te preiskave, so se za te dni razposlala vabila na zaslišanje tudi še takih prič, ki so o dogodkih že ponovno oddale svoje pričevanje.

— Jeziki tajnosti. Ako sedi človek v kaki naših gostiln ali kavnarn, pa začne ta ali ona družba pri sosednji mizi govoriti nemško, italijansko ali culukafsko, misleč, da ostali gosti tega ne bodo razumeli. Toda v večini slučajev pripravijo druge goste s tem le do tega, da se začne res zanimati za njihov pogovor, ki ga v tem jeziku tajnosti istotako dobro razumejo, saj je posebno med slovensko inteligenco le malo takih, ki ne bi znali po več jezikov. Svetujemo torej onim, ki si imajo v gostilni zaupati tajnosti, naj govore raje slovensko ali srbohrvatsko, pa morda bolj potihoma in na ušesa.

— Za bakšiš. Na naše železnice se je naselila nova vrsta korupcije. Sprevodniki osebnih vlakov zapirajo kupeje prvega in drugega razreda ter obešajo nas vrata listke brez žiga „Naročeno“. In dasiravno potnik zaman čaka, da bo prišel oni, za katerega je kupej naročen mu sprevodniki vendarle nočejo odpreti, če tudi mora radi gneče slati na hodniku. Ko pa pride masten žid ter stisne sprevodniku v roko bakšiš, potem kupej ni več rezerviran in žid se lahko mirno in udobno usede na vseh osem sedežev. Treba bi bilo, da bi se merodajni krogi za to počeli zanimati ter tej najnovejši korupciji napravili konec.

— Restavracija „Črni orel“. Restavratore znanega „Črnega orla“ na Grajskem trgu g. Tscharre si je nabral v Mariboru dovolj denarja ter si je sedaj kupil v Avstriji velik hotel, kamor se v kratkem preseli. Restavracija „Črni orel“, ki je last znanega milijonarja Franza, bo tako prosta ter se bo oddala drugemu najemniku. Kakor pa čujemo, je sklenil Franz, da je Slovencu ne odda, tudi če mu jo še tako preplača. In res je zavrnil že več Slovencev, med njimi enega, ki mu je ponujal 100.000 K letne najemnine. Radovedni smo, če bi se ne dalo tega gospoda na primeren način poučiti, da se nahajamo v jugoslovenskem Mariboru. Ako restavracije ne odda Slovencu, potem naj se vzame koncesija ter naj se lokali zasežejo za kaj drugega.

— Švabčarjenje Hrvatov. Na Maribor je važna prehodna trgovska točka in naravno je, da ga poseja in ostavlja dan za dnem nebroj legitimnih in nelegitimnih trgovcev, med katerimi je največ Hrvatov, a osobito Zagrebčanov.

Čudno in nam nerazumljivo je, da skoro vsi ti Hrvati govore dosledno med seboj in z drugimi nemško. Včasih se dogajajo v tem oziru tako mučni prizori, da človeka srce boli. Pride tak gost v zavedno slovensko gostilno, kavarno, ali trgovino, toda, dasiravno ve, da ga bo vsak razumel, ako govori hrvaško, govori vendar nemško. Treba bo, da jih bomo mi sami na čisto terorističen način odvadili tega škandala.

— Lov za možmi. Zgodi se, da tu in tam oko postave zasači kakega tihotapca ter ga vtakne pod ključ in potem romajo soproge, matere in hčere v Maribor ob zeleni Dravi, da rešijo svoje možje, sinove in očete ter jih rešujejo včasih po več tednov in po več tednov delajo gnečo po naših hotelih. To je eno zlo; drugo pa je, da se tem nežnim bitjem, posebno če imajo kako protekcijo, zelo lahko posreči rešiti svoje „nesrečneže“. Po našem mnenju bi se takim ženskim „intervencijam“ ne smelo dajati potuho, temveč jih poslati, kamor spadajo, tihotapcem pa dati zaslužno plačilo.

— Z italijanščino se več doseže. Iz pogovora dveh Zagrebčanov, ki sta prišli v Maribor reševati svoje soproge tihotapce, smo doznali, da sedi pri hrvaški zemaljski vladi neki gospod, ki prosilec, ki govore italijansko, takoj ustreže. Dobro bi bilo dognati, kdo je ta gospod.

— Zlobneži trosijo po mestu vest, da je vstopnina za Planinski ples ogromna. Da se te govorice omeji, naznanjamo, da je vstopnina za nečlane 40 K, za člane pa, ako se izkažejo z izkaznico za l. 1921, samo 30 K.

— Tobak za Maribor se je najbrže izgubil med vožnjo iz Ljubljane do Maribora. Zadnja dobava tobaka je bila 15. decembra, torej smo pet dni preko enega meseca brez tobaka. Tako skrbi slavna financa in še bolj slavna tobačna tovarna z njenim ravnateljem vred za naše obmejno ozemlje.

— Nemška drznost in podivjanost. Na naš poziv sta se nam javili dve priči, ki sta potrdili naše navedbe v notici od torka, objavljeni pod gorenjim naslovom. Železničar Alojz Komel, stanujoč v vagonu na koroškem kolodvoru, potrjuje izrečno, da je 9. t. m. ob 17. uri prepevalo več nemških fantov v Ljudskem vrtu ne le „Die Wacht am Rhein“, nego tudi „O du mein Oesterreich“. Glede dogodka pri „Lovskem domu“ in ne pri „Divjen lovcu“ kot smo prvotno napačno poročali se je javil kot priča železničar Rafael Požar, stanujoč v Vrtni ulici št. 7. Tam je v gostilno, kjer so sedeli 3 Slovenci, vstopil neki Gselmann, baje iz Krčevine, ki je sramotil regentovo sliko ter izrazil, da je služil Avstriji tri leta, temu ki sedaj vlada, pa da ne bo. Požar ga je na to zavrnil in nastal je prepir, ki se je potem, ko jih je gostilničar s pretvezo policijske ure spravil na cesto nadaljeval ter kjer se je Gselmannu pridružilo še več pomočnikov. Pri tem sta bila oba Požarja, eden le opraskan, drugi pa lažje ranjen. Toliko v vsestransko pojasnilo.

— Jugoslovenska Matica v Mariboru poverjenica za Limbuš je gosp. učiteljica Anica Turšič. Iz med vseh krajev v mariborski okolici je Matica doslej najbolje razvita v Limbušu — po zaslugi gospod nadučitelja Vodenika in gđc. Turšič. Koroški odbor priredi v soboto zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma Koroški večer v prid koroškim dijakom. V pondeljek ob 19. uri zvečer je sestanek zaupnikov Narodne Sveta za neodrešeno domovino. Poroča predsednik profesor Ribarić o novi organizaciji Jadranskega zbora in Jugoslovenske Matice. V Ljubljani je pričel izhajati, kakor že znano, ilustrirani dvotednik „Plamen“, kjer sodelujejo v prvi vrsti naši delavci in se peča v obširni meji z našimi vprašanji. Ta list toplo priporočamo vsem našim somišljenikom. Nahajati bi se mogel moral v vsakem slovenskem lokalni. Prosimo naše somišljenike, da se nanj naročajo in zanj agitirajo.

— Razpis mest. Pri mariborski po-družnici Dopisnega urada deželne vlade za Slovenijo je razpisanih dvoje urad-niških mest, in sicer eno X. in eno XI. čiri, razreda. Med pogoje za sprejem

spada popolno znanje slovenskega in nemškega jezika kakor tudi obeh stenografij. Prosilci z znanjem kakega tretjega jezika, oziroma politično orientiranostjo imajo prednost. Podrobnosti se izvejo pri vodstvu mariborskega Dopišnega urada v poslopiju glavne pošte, 1. nadst., vhod iz Stolne ulice, dnevno od 10. do 12. ure.

— **Na naslov Slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Mariboru.** Prejeli smo po 17 zavednih trgovskih podpisanih dopis, ki ga tu objavljamo: Sklep p. n. društva, izdati seznam narodnih trgovin in obrti, smo pozdravili vsi narodni trgovci in obrtniki z veseljem. Treba bo pa pravočasno skrbeti za to, da bo vseboval ta seznam res le narodne trgovce in obrtnike in preprečiti, da ne bo jeden ali drugi onih naših narodnih nasprotnikov, ki so bili in so še danes nemškutariji, ki so pred prevratom podpirali razna Slovanom sovražna društva, kakor „Südmarko“ in pod., ki niso trpeli med vojno v svojih hišah slovenske besede, ki še danes rovarijo skrivaj proti nam, ki pa trdijo, kadar jim to kaže, da so najboljši narodnjaki, kupil „narodnjastvo“ za onih 40 kron, ki jih je določilo p. n. društvo v kritje stroškov, spojenih z izdajo seznama. — Sezname naj propagira „Svoji k svojim“. — Ne sme toraj vsebovati naših narodnih nasprotnikov, narodnih izdajic in imena onih trgovcev in obrtnikov, ki niso ne krop ne voda. Prosimo vsled tega, da se skliče pred tiskom seznama sestanek slovenskega trgovstva in obrtništva, na katerem se bo javno določilo, spada li jedna ali druga trgovina in obrt v seznam ali ne.

— **Občni zbor uradniške mense.** Na zadnjem občnem zboru je bil razen odstopivšega podpredsednika dr. Kramarja izvoljen zopet prejšnji odbor: na Kramarjevo mesto je bil izvoljen dr. Reisman. Odbor je sprejel za svoje večstno delovanje soglasni absolutorij. Glede poslovanja prejšnjega odbora so se ugotovile nepravilnosti, tako, da se mu ne more izreči absolutorija. Vsled naraščajoče draginje se je morala dnevna plača za prehrano zvišati na 18 K. Izrazile so se želje, da bi člani dobivali tudi ob nedeljah mrzlo večerjo, kakor je bilo že svojčas upeljano, oziroma, da bi bilo namesto večerje izdatnejše nedeljsko kosilo. Odbor je obljubil te želje po možnosti upoštevati.

— **Prvovrstnega viničarja z najmanj štirimi delovnimi močmi sprejme ravnateljstvo drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru za tik Maribora ležeče državno posestvo „Grajski log“, obstoječe iz nekoliko oralov vinograda in matičnjaka, obsežnega sadonosnika s travniki, nekaj njiv, vrta, precej gozda, lepih stanovanjskih in gospodarskih poslopij, skupno okroglo 50 oralov. Pisemne ponudbe je pošiljati navedenemu ravnateljstvu do 20. februarja t. l.**

— **Za člane „Društva zaseb. uradn. Maribor“,** ki obiskujejo trgovska predavanja, se ista redno prične v ponedeljek, dne 24. jan. ob 19. uri v prostorih kot dosedaj. Predmet: Nauk o menicah.

— **Mariborska podružnica SPD** naznanja, da so prevzeli vpisovanje članov sledeči gr. trgovci: Baloh & Rosina na Grajskem trgu, Ivan Kravos in Pinter & Lenard na Aleksandrovi cesti. Tudi vsi odborniki društva imajo nabiralne pole. Kdor hoče pri nabiranju članov sodelovati, naj se blagovoli obrni na blagajnika g. A. Paulinič, Krekova ulica 5/1, vsaki dan od 13. do 14. ure pop.

— **Straus na Dunaju aretiran in zopet izpuščen.** Kolikor zamoremo verjeti nekemu potniku, ki je dospel iz Dunaja, je bil defraudant Straus, ki je oskodoval tukajšnjo železnisko upravo in neko stranko za velike svote, od dunajskih stražnikov aretiran, vendar pa radi pomanjkljivih dokazov (?) zopet izpuščen na svobodo.

— **Tragedija v Studencih.** Te dni so v Studencih prijeli brivca Opačnika Franceta ter Rozalijo Kramaršič, ker sta baje po hčerkah Kramaršičeve obdolžena, da sta s pomočjo neke babice leta 1919. rojenega otroka kot sad njunega ljubinskega razmerja s špiritom oblitega sezgala. Tragedija je zapletena v čudno zgodovino, o kateri se poročamo.

— **K tragediji v Studencih** smo izvedeli sledeče podrobnosti: Franc Opačnik je imel svojo brivnico na Aleksandrovi cesti št. 17. v Studencih. Stanoval je pri Rozaliji Kramaršič, vdovi po umrlem strojevodji. Kramaršič je mati že odraslih hčera. Opačnik je stopil s svojo gospodinjjo Kramaršič v intimno ljubavno razmerje, kar tudi hčeram matere ni ostalo prikrito. Sad tega razmerja je bil l. 1919. porojeni otrok (in ne kakor „Jugoslavija“ po policijskih vesteh poroča, da je še-le pred kratkim porodila). Ta otrok je bil obema na potu. Sklenila sta ga z vednostjo radi porodnih nerednosti že predkaznovane neke babice soraviti s sveta. Otroka so polili s špiritom ter ga nato zažgali. Babica je dobila za to delo 1000 kron nagrade. Ta strašen zločin je ostal prikrit. Domačini, ki so videli Kramaršičevo nosečo so mislili, da je otroka pustila na domu Opačnika, ker se je govorilo, da je šla ob času poroda za 14 dni tja. Ali zločin se je nevidoma, a polagoma maščeval nad obema. Kramaršičeva je prodala svojo hišo za 98.000 kron, oblastem pa se je priznalo samo 70.000 kron. Vdala se je pijaci, da vduši svojo nemirno vest. To je rodilo hude spore med njima. Pred kratkim se je Opačnik tega življenja naveličal in sklenil zapustiti to razmerje. To pa hčerama z ozirom na mater, katero je ta ločitev hudo bolela, ni bilo prav. Ali Opačnik je ostal trdovraten in preselil se je iz njene hiše. Imel pa je od nje še verižico in uro, last njegovega pokojnega moža. Ona pa je imela od njega 1600 kron denarja. Te dni je mati poslala hčerko Doro k njemu z denarjem in naročilom, naj ji vrne uro in verižico. Opačnik pa je deklico surovo pretepel in jo vrgel ven. Ker je Opačnik že preje, ko je še stanoval v hiši, z otroci svoje ljubimke grdo ravnal, so užaliene hčere v svoji naivnosti, da mater maščujejo, ovadile dogodek zločina umorjenega otroka. Tako so v sredo aretirali njega in njo, sledi pa tudi dotična babica. Kramaršičeva je ta dogodek spravil v blazno histerijo.

Sokolstvo.

o **Sokolska maškerada se vrši na pustni torek v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma.**

o **Sokol v Rušah** je imel pretekli torek svoj redni občni zbor, kojega se je udeležilo nad 60 članov in članic. Po pozdravu staroste br. Pogačnika so podali društveni funkcionarji svoja poročila, ki so se glasila vsa najugodnejše in pričajo o marljivem delovanju ruško-sokolskega „Sokola“ v letu 1920. V novi odbor so bili izvoljeni: za starosta brat Hinko Pogačnik, za Ruše in br. Zunko Josip za Selnico, za tajnika br. Crnko Jernej in Makarol Pavel za blagajnika br. Lamprecht Franc in Kotnik Roman, za načelnika br. Crnko Jernej, za načelnico s. Olga Smčeva, in za podnačelnico s. Marica Strohmanova in za knjižničarko s. Marija Glaserjeva. Med slučajnosti je br. Lesjak povdarjal težak položaj društva po odhodu marljivega in vestnega načelnika br. Albina Ambrožica, vendar ne sme biti napredek in delovanje sokolskega društva odvisno od pojedinega člana, marveč je stvar vsega članstva, da skrbijo za prospeh društvenega delovanja. V imenu mariborskega „Sokola“ je zborovanje pozdravil b. Novak, ki je v daljšem govoru še podal nekaj misli o pravem sokolskem delu in važnosti sokolskih društev v naših obmejnih krajih. Po rešitvi še nekaterih notranjih društvenih zadev, je br. starosta zaključil lepo uspelo zborovanje. Po zborovanju je br. Lamprecht nabral za izletni sklad med navzočimi 400 kron. Zelimo vrlemu ruško-sokolskemu „Sokolu“ pri nadaljnjem delu najlepših uspehov.

o **Sokol v Jarenini** je priredil v nedeljo popoldne predavanje, katerega se je v lepem številu udeležilo članstvo. Predaval je br. Novak iz Maribora. Tako se širi misel sokolska tudi na deželo in pridobiva prijateljev tudi med našim kmečkim ljudstvom. Naj bi najmlajšemu sokolskemu društvu v severni okolici

Maribora priskočili na pomoč premožnejši Sokoli, da si bo društvo moglo nabaviti potrebno telovadno orodje in tako pričeti s sokolskim delom.

Kultura in umetnost.

+ **„Pomorac“.** Prejeli smo prvo številko „Pomoraca“, glasila „Kluba jugoslovanskih pomoraca u Zagrebu“. List urejuje Rudolf Crnić, poručnik trgovske mornarice, ki deluje neumorno kot tajnik imenovanega društva. List je polmesečnik ter izhaja na 8. straneh kot priloga neodvisnega glasila „Trgovac“ v Zagrebu. Prva številka vsebuje: Smoter uredništva. — Pom. kap. Ivan Gabelčič: Svoboda morja in naša trgovska mornarica. — Por. trg. morn. Rud. Crnić: Graditev betonskih ladij. — Nadzornik navtičnih šol Juraj Carić: Pomorski strokovnjaki. — Dr. Božo Cvetković: Miho Pracat, lastnik brodov, kapetan in velik dobrotnik. — Vesti: Plovni stroški in carinske pristojbine. — Zakonske odredbe na Angleškem o brezzičnem brzopletu na ladjah. — Vesti društva Jugoslovanskih pomorščakov v Baku in Zagrebu. — Ako bode dovolj materijalne in moralne podpore, bo prišel list izhajati kot tednik in v večji obliki. List ni namenjen samo pomorščakom, temveč tudi gospodarskim krogom, na interesentih pa je ležeče, da zbud. vsepovsod in tudi v najširših plasteh interes in razumevanje do našega pomorstva. List bo prinašal kulturna pomorska vprašanja, posebno se bo pa bavil z modernimi tehničnimi težnjami, dvigniti se do velik h pomorskih narodov. Poleg tega bo posvetil list pozornost socijalnemu vprašanju naših pomorščakov, morskemu ribarstvu, gradbam luk, s spojitvijo železnice z lukami, gradbami ladij, osnovanjem letovišč in kopališč ob morju, z meteorologijo in oceanografijo in vso industrijo, ki je v zvezi s pomorstvom. Opozarja se vse brate Jugoslovane, a osobito one iz Slovenije, Primorske in Istre, da se naročijo na ta list.

Zdravstvo.

— **Sladoled od mesnega soka za bolnike.** Kadar bolnik hrane ne more prenašati in jo izbljuva, je treba poskusiti s kakim posebno lahkim, a obenem kolikor toliko težnim in hladnim jedilom. Za take slučaje priporočajo zdravniki sladoled od mesnega soka. Pripravlja se na sledeči način: Izcedi iz svežega mesa (brez vode) pol litra ali tudi sorazmerno manj soka in ga pomešaj s četrt kg sladkorja; k temu prideni 20 gr. svežega limonovega soka in 20 gr. (1 vel. žlico) dobrega konjaka z vanilijo, v to zmes se dene še 3 jajčne rumenjake; iz tega se dela potem sladoled na običajen način. Zmes denemo v manjšo posodo in zapremo; potem pa postavimo v večjo posodo, napolnjeno z drobnim, stolčnim ledom; manjša posoda se tako dolgo obrača v večji, dokler zmes ne zledeni, torej tako, kakor pri vsakem drugem sladoledu.

— **Bolniki z močnejšim prolivom (drisko)** — izgubljajo mnogo vode iz svojega telesa in odtod izvira velika žeja. To vodo jim moremo nadomestiti; zato jim dajemo večkrat piti, toda ne vode, ampak čaja ali limonade. Namesto navad. je vsakdanje hrane smemo poskusiti dati takim bolnikom tudi nekoliko švicarskega sira. Kuha in masčobe pa ne smejo uživati.

— **Kdor si hoče ohraniti zdrave in močne zobe,** naj ne uživa samo kašnatih jedi in slaščic, ampak naj išče krepkejšo hrano, v katero naj junško ugrizuje; kaša se daje samo brezzobim ljudem, torej deci in starcem.

— **Tobakov strup.** — (Nikotin.) V prostorih, kjer se mnogo kad, kakor n. pr. v gostilnah in kavarnah, zlasti pozimi, ko se malo zrači, se nabere dostikrat toliko tobačnega strupa, ki lega tudi po zidovjih in kjer ga je mogoče s pomočjo kemične razkrojitve tudi dokazati. Tobakov dim ni vedno enako strupen. Dim tobaka za pipo ima 2—27 odstot. nikotina, a dim od cigar ali cigaret mnogo več: 5,7 do 7,6 odstotkov.

Najnovejša poročila.

Uradno poročilo o ugotovitvi naše severne meje.

LDU Maribor, 21. januarja. Uradno se objavlja: V seji razmejitvene komisije, ki se je vršila danes, je bil odobren predlog, ki sta ga sporazumno stavili naša in avstrijska delegacija glede meje v odseku od Sv. Duha do reke Mure. V smislu sklenjenega dogovora poteka meja nastopno: Od Sv. Duha v vzhodni smeri, južno od Schmierenbergerejevih ribnjakov v dolino Radovičevega potoka, tako da pripade približno polovica občine Veliki Boč Jugoslaviji. Odtod se nadaljuje meja zapadno od Jurskega vrha vzdolž Kammererjevega jarka, tako da pripade približno ena tretjina katastralne občine Pesnica in katastralna občina Vrhovec Avstriji. Nato sledi meja približno 2 km dosedanja meji med okrajema Lipnico in Maribor do vrha 472 južno od Rač, vsled česar pripade severni del občin Spičnik, Slatinski dol in Slatina Avstriji. Od vrha 472 ostane v veljavi dosedanja meja med okrajema Lipnico in Mariborom ter so se izvršile na tej črti le malenkostne iz gospodarskih ozirov potrebne izpremembe.

Francoska vladna izjava.

DKU. Pariz, 20. jan. (Havas) Vladna izjava se bavi z mnenjem, opirati se na najširšo republikansko večino, ki je zvesta ustanovnim načelom in ki bode zastopala zakone o upravi šolstva. Po tej izjavi se bode med drugim povabilo tudi parlament, zvezati se z vlado, da se deluje v prid delavskim krogom s politiko zaupanja in skupnosti. O finančnem položaju vsebuje mnenje, da je isti odvisen od problema obnove. Vlada se bo bavila z nalogo, da se izvrše točke mirovnih pogodb, ne da bi delovala z nasilnimi sredstvi, ako bo Nemčija s svoje strani pripravljena, izvršiti svoje dolžnosti.

Hude kazni za tihotapce.

LDU Beograd, 20. jan. V svrhu omejitve tihotapstva, ki je v zadnjem času zelo oškodovalo državno blagajno, je finančno ministertvo izdelalo naredbo, ki vsebuje zelo energične predpise za zatiranje tihotapstva. Poleg ostalih kazni je določena za tihotapstvo desetletna jača. Dosedaj je bila največja kazen enoletna jača.

Mišičev pogreb na državne stroške.

LDU Beograd, 20. januarja. Pogreb pokojnega vojvode Zivojina Mišića se vrši vsled sklepa ministrskega sveta na državne stroške.

Ljudsko štetje.

LDU Beograd, 20. januarja. Popisovanje prebivalstva in živine se prične v vsej državi dne 28. t. m. Vladna odredba vsebuje določbo, da se vsi določeni popisovalci, ki bi se ne odzvali svoji dolžnosti, kaznujejo z globo 300 dinarjev ali do treh mesecev zapora ter da morajo povrniti vse troške naknadnega popisa.

Avstrija nam mora dati živino.

LDU Beograd, 20. jan. Na zadnji seji gospodarstvo-finančnega komiteja ministrov je bilo sklenjeno na predlog ministra za kmetijstvo dr. Velizarja Jankovića, da se pri avstrijski vladi urgira radi čimprejšnje dobave živine, ki nam je mora izročiti Avstrija v smislu mirovne pogodbe. Komisija strokovnjakov, določena za prevzete živine, je snoči odpovala na Dunaj.

Plebiscit v Gornji Sleziiji.

DKU Berlin, 20. jan. (Wolff) Nemška vlada je vložila pri poslanski konferenci in vladam v Parizu, Londonu in Rimu oster protest proti v Opelnu izdanim predpisom za glasovanje v Gornji Sleziiji, ki ga je določila interalirana komisija.

Sport.

Tekme v drsanju. Sportna zveza, Ljubljana razpisuje za nedeljo 6. februarja tekmovalno drsanje, dostopno članom vseh sportnih klubov Jugoslavije. Tekme se vrše na Blejskem jezeru. Prijave sprejema Sportna zveza, Ljubljana, Narodni dom do 2. februarja. V interesu tekmovalcev je, da se prijavi tako, da se jim more poskrbeti za stan in oskrbo. Oficijski razpis prinese sobotna številka ljubljanskega »Sporta«. Predpisane vaje so lažje značaja; tekmovalci morejo že drsati, ki obvladajo loke v osmici (Bogenachter) naprej, vijugo naprej (Schlangenbogen), dvojno trojko naprej, trojko in zanjko naprej. Pri damah je potrebno znanje lokov, vijuge in trojke naprej.

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 20. januarja.

Zagreb: Berlin 236—245, Italija 520—522, London 550—555, New-York 147.50—148.50, Pariz 930—938, Praga 188—190, Švicca 2325—2375, Dunaj 20—20.25, Valute. Dolarji 146—147, avst. krone 20—22, carski rublji 65—68, francoski franki 880—910, napoleonidori 483—485, nemške marke 220—225, romunski lej 190—206, italijanske lire 510—515, čehoslovaške krone 168.

Dunaj: dinarji 1988—2003, dolarji 767—771, franc. franki 4940—4980, švic. franki 12.050—12.100, lire 2690—2710, češke krone 973—979, madž. krone 132.50—134.50, nemške marke 1241—1247, poljske marke 68.75—88.75, funti 2900—2920.

Curij: Berlin 10.55, New-York 639, London 24.12, Pariz 41.60, Milan 22.75, Praga 8.40, Budimpešta 1.10, Zagreb 4, Varšava 0.65, Dunaj 1.25, avstrijske krone 0.90.

Ustanovitev občinske hranilnice v Ljubljani. Ljubljanski občinski svet je odposlal finančnemu odboru predlog, pripraviti in izdelati popoln material za ustanovitev občinske hranilnice. Ta zavod naj odpomore mestu izvršitev velikega občinskega programa. Kolikor smo informirani, se bo zidalo stanovanjske hiše, postavilo mestne zavode, položilo moderno kanalizacijo in izvršilo tržišča, različne urade. Posetniki akcij bo mesto samo, razna podjetja in privatniki.

Naši delegati pri likvidaciji avstro-ogrske banke. Kot naši delegati za komisijo likvidacije bivše a. o. banke so bili imenovani dr. Ploj, naš predsednik reparacijske komisije na Dunaju in dr. Novaković, ravnatelj Narodne banke ter so že odšli na Dunaj. Njim se bo še priključil dr. Đurić, član reparacijske komisije na Dunaju.

Vprašanje državne denarne kovnice. Kakor znano, bo izdala naša država v kratkem kovani drobiž, ki se je moral radi pomanjkanja slične tovarne v Jugoslaviji naročiti v dunajski denarni kovnici. Sedaj pa je bivši adjunkt dunajske državne kovnice dr. Ključenko (sedaj inženir v solarnah v Bosniji) predložil finančnemu ministrstvu ekspozé, v katerem razlaga potrebnost ustanovitve elektrone tovarne in s to spojeno državno denarno kovnico in priložil tudi načrt. Za izvršitev tega načrta bi se potrebovalo 20 mili-

jonov dinarjev. Ta projekt bi imel po podatkih ekspozéja lepo rentabiliteto.

Novi železniški tarifi v Srbiji. Na progah beogradskega železniškega ravnateljstva se bode upeljale z 1. februarjem nove pristojbine za osebe, prtljago in blago. Te pristojbine bodo veljavne tudi na železniških progah v Sremu. Doslej so veljale na zadnje imenovanih progah še pristojbine, ki jih je določila vsotočasno še madžarska železniška uprava. Po novem tarifu ostanejo pristojbine za osebo, prtljago in blago nespremenjene, vendar pa se bo imenovala nova klasifikacija blaga, tako da bodo pristojbine z onimi programi onkraj Save in Donave izednačene. Na ta način se bode vozarina za mnoge predmete v vagon-skih tovorih, ki je po sedanjih pristojbinah v Srbiji različna, pri nekaterih celo dražja, izednačila. S 1. februarjem se ukinejo na vseh progah beogradskega železniškega ravnateljstva vse provizorne pristojbine z leta 1919 z vsemi spremembami in dopolnili.

Velike industrijske razstave. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica sporoča, da se vršijo v času od 21. februarja pa do 4. marca velike industrijske sejmi v Londonu, Glasgou in Birminghamu, ki ga priredi ministrstvo za eksportno trgovino. Razstavili se bodo izključno produkti domače angleške industrije, kakor stroji in aparati najrazličnejših sistemov, tekstilni produkti, prekomorsko blago, obleke, čevlji, kemikalije, knjigoveška dela, stekleni in luksuzni predmeti, sportni produkti, igrače, dragulji, kovine in razno. Ta sejmšča so se vpeljala šele leta 1915 ter so po trgovskih krogih zelo dobro obiskana. Birmingham je oddaljen od Londona le kake dve uri, Glasgov pa 10. ur z izbornjo železniško zvezo. Prospekti o tek industrijskih razstavah se dobe v francoskem jeziku pri zagrebški trgovski in obrtni zbornici.

Trgovska kriza v Chile. Radi znižanja cen mnogim produktom in blagu, posebno pa sladkorju, kakor tudi zbog politične napetosti med Chile in Peru, je izbruhnila v Chile težka trgovska kriza. Banke, ki so prej dovoljevale bogate trgovske kredite, so iste ustavile. Med trgovskimi krogi vlada panika. Mnoge velike trgovske hiše so napovedale konkurz. Italijanski kapital, ki se je investiral v Chile za pol milijarde pesos, je utrpel težke izgube. Tudi marsikatero druge države imajo pričakovati sličnih težkih trgovskih kriz.

Gospodarski in industrijski položaj Anglije je dnevno neugodnejši. Akoravno prekaša izvoz v letu 1920 za 536 milijonov pfundov napram onemu iz leta 1919, je bil dohod proti koncu preteklega leta zdatno nižji. Sedaj je na Angleškem nad en milijon brezposelnih.

Prepoved uvoza madžarskih vin v Avstrijo. Avstrijska vlada je prepovedala vsak uvoz madžarskega vina, ker se je madžarska vlada branila podpisati trgovsko pogodbo.

Znižanje cene premogu v Italiji. Agencija Stefani javlja z dne 16. januarja: Glavno ravnateljstvo državnih železnic javlja, da se znižajo še bolj cene premogu, ki ga ravnateljstvo odstopi zasebni obrti. Cena nemškemu premogu za parne stroje so zniža od 550 na 480, cena premogu za plavže

in za plinarne 530 na 460, cene vest-falskemu koksu in kovaškemu premogu od 760 na 556 in cene šlezjskemu premogu od 720 na 600 lir za tono. Cena belgijskemu premogu 'bo 420 in angleškemu antracitu 600 lir tona.

Zvišanje cene bencinu v Italiji. Agencija Stefani javlja z dne 16. januarja: Vsled zvišanja carine in dosledno tudi ažije se pooblašča uvozna društva, da lahko zvišajo od 14. januarja dalje ceno bencina za 21'16 lir na kvintal za čisto blago, s carino vred, franko v vagonu, v obalnih skladiščih. Na ta način se zviša cena kvintalu bencina za letala na 537.44, bencina za avtomobile na 537.44 in petroleju na 284.44 lir. To cene veljajo od 14. januarja za blago, ki je orošeno carine in leži v obalnih zalogah, za blago pa, ki leži po skladiščih v notranjosti, še le od 18. januarja dalje.

Ameriške lokomotive za Romunijo neporabne. Romunski »Orient« poroča, da je četrtina lokomotiv, ki so dospele te dni iz Ameriške, povsem neporabna ter je manjkalo več važnih delov, tako da stanejo Romunijo te lokomotive ogromne svote, in to za moni.

Razno in humor.

Farmarjeva žena ubila bika, da je rešila moža. Spanci so naravnost divji nad slavnimi matadorji, kateri znajo spretno usmrtiti bika z dolgimi bodali pri bikoborbah, toda njihova slava se je skoro umaknila pred slavo Mrs. Normann Duff, kmetske žene iz Wampuma, Pa. Ta žena je vzbudila precej razburjenja in vseobče hvale. Neki kratkorogi bik je podrl njenega moža na tla in mu strl desno nogo. Žena mu je prihitela na pomoč z dvo-zobnimi vilami. Z bikom se je borila skozi dvajset minut. Tekom boja je izrabila neko priliko in odvlekla stoproga z nevarnega mesta. Bik jo je takoj zatem zopet napadel. Divjal je z rogmi naprej proti njej, toda ona se mu je spretno umaknila in pogrnala vile biku v prsa ravno za levo prvo nogo. Bik se je zgrudil takoj in v nekaj minutah poginil. Če bi bil na njenem mestu matador, bi pogrnal bika od spredaj proti srcu svoje bodalo.

Mala oznanila.

Iščem učitelja za hrvaščino. Zora Žiher, Maribor. Ob železnici št. 8. 85 3—1

Zamenjali bi pisarno dveh velikih sob z električno razsvetljavo v sredini mesta z pisarno s 3 do 4 malimi sobami. Ponudbe na upravo pod »Čim prej«. 84 2—1

Išče se meblirana soba s prostim vhomom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista. †

Ženitna ponudba.

Državni uslužbenec srednje starosti želi za takojšnjo poroko znanstva z vdovo, posetnico v mestu ali na deželi. Tudi vdove z otroci niso izključene. Naslov se izve v upravi lista. 80 4—2

Svoji k svojim!

Podpora Rockefellerja raznim univerzam. Po dunajskih listih se razširja vest, da je naklonil ameriški multimilijonar Rockefeller raznim univerzam skupno 100.000 dolarjev. Od te svote odrade na Prago in Budimpešto po 20.000 dolarjev, ostanek 60.000 dolarjev pa univerzam na Dunaju, Gradcu in Inomostu.

Izreden pogreb. Najbrže svet še ni videl takega pogrebnega spreveda kakor se je dogodil te dni pri Newarku v Novo-Jerseyu. Zagrebel se je Jimmy, kanarček in največji ljubljeneček italijanskega čevljarja Emilia Russomanno, ki je »umrl« na pokvarjenem železcu. Mrtvi komarček se je položil v malo, zelo bogato okrašeno rakev ter prenesel na beli nosilnici na pokopališče. Pred rakvo je igral orkester 15 godcev, žalobne komade, med njimi tudi Chopinov »Trauermarsch«, »mrlič« sta pa sledili dve črni kočiji in krog 500 ljudi. Na grob so položili znanca, prijatelji in sorodniki do smrti žalostnega krojača nebroj vencev.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Naše naročnike

opozarjamo, da se naročnina plačuje v naprej in ne nazaj. Kdor pa nam lista, ko mu poteče naročnina ter ne doloži druge, ne vrne, tega smatramo še nadalje za naročnika ter je tudi pravno dolžan poravnati nam naročnino za vse nadalje prejete številke.

Uprava.

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (A. 1113) ter motor na plin proda

Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zadružna banka v Splitu, podružnica Maribor

potrebule

knjigovodjo-korespondenta in blagajnika.

Prošnje z referencami naj se pošljejo na Zadružnu Banku, podružnica Maribor, Gosposka ulica 20.

Reflektira se samo na versirane in prvostopne moči.

86 3—1